ΕΤΟΣ: 2020-2021

2Η ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΗ -ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΜΑΡΙΑ ΗΛΕΚΤΡΑ ΓΑΡΓΑΛΑ - Α.Μ.4330 ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΖΑΓΚΑΣ – Α.Μ.4359

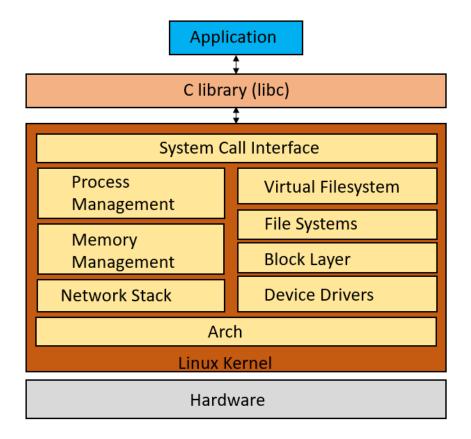
> Email: cs04330@uoi.gr Email: cs04359@uoi.gr

Υλοποίηση αρχείου καταγραφής στο σύστημα αρχείων FAT του Linux

Γενική περιγραφή δομή του Linux:

Περιγραφή Εικόνας 1:

Οι εφαρμογές «Application» τρέχουν σε επίπεδο χρήστη. Οι εφαρμογές χρησιμοποιούν βιβλιοθήκες, ώστε να ζητήσουν από το σύστημα λειτουργικότητα. Η libc είναι βιβλιοθήκη που τρέχει σε επίπεδο χρήστη.

Το επίπεδο πυρήνα, εκεί δηλαδή που υπάρχει ο πυρήνας του Linux, βρίσκεται κάτω από το επίπεδο χρήστη. Αποτελείται από τα εξής μέρη:

System Call Interface (διεπαφή αιτήσεων): Όταν η εφαρμογή θέλει να αποκτήσει προσβασιμότητα στον πυρήνα καλεί κλήση συστήματος

Process Management (διαχείριση διεργασιών): Παραδείγματος χάριν, διαχειρίζεται τις διεργασίες, υλοποιεί τα νήματα, είναι υπεύθυνο για την χρονοδρομολόγηση.

Memory Management (διαχείριση μνήμης): Διαχειρίζεται την φυσική και την εικονική μνήμη

Network stack: Υλοποίηση πρωτοκόλλων δικτύου

Virtual Filesystem: Διεπαφή συστημάτων αρχείων

File System: Υλοποίηση συστημάτων αρχείων

Block Layer: Επίπεδο μεταξύ δίσκου και συστήματος αρχείων

Device Drivers: Οδηγοί συσκευών

Arch: Υλοποίηση αρχιτεκτονικής

Ο πυρήνας δεν επιτρέπει στον προγραμματιστή να έχει πρόσβαση σε λειτουργίες βιβλιοθήκης, αφού ο πυρήνας είναι ανεξάρτητος από το επίπεδο χρήστη. Για να δουλέψουμε στον πυρήνα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται παρόμοιες συναρτήσεις.

Προβλήματα: Όταν προγραμματίζουμε σε επίπεδο πυρήνα, δεν υπάρχει προστασία μνήμης (πχ σε περίπτωση σφάλματος στην μνήμη ο πυρήνας κρασάρει και χρειάζεται reboot), το μέγεθος της στοίβας είναι πολύ μικρό και κατ' επέκταση, δε πρέπει να έχουμε πολλές μεταβλητές στην στοίβα, ούτε και αναδρομή. Επίσης δεν υποστηρίζεται το swapping, δηλαδή η λειτουργία κατά την οποία αν γεμίσει η μνήμη μεταφέρει τα αρχεία στον δίσκο.

Virtual Filesystem:

Αρχεία: περιλαμβάνουν τα δεδομένα του χρήστη.

Φάκελοι: περιλαμβάνουν αρχεία και φακέλους και βοηθούν στην οργάνωση των δεδομένων.

Το σύστημα αρχείων είναι μέθοδος αποθήκευσης δεδομένων(περιεχόμενα αρχείου) και μεταδεδομένων(πληροφορίες αρχείου όπως όνομα, μέγεθος, δικαιώματα, δείκτες σε block κλπ.) σε αρχεία και φακέλους. Τα δεδομένα αυτά αποθηκεύονται σε block δεδομένων.

<u>Βασικές Δομές Συστήματος αρχείων(VF):</u>

Block δεδομένων: αποθήκευση δεδομένων των αρχείων

Block μεταδεδομένων: αποθήκευση μεταδεδομένων όπου είναι οργανωμένα σε inodes

Bitmaps: πίνακας όπου δείχνει τα ελεύθερα block

Superblock: πληροφορίες για το σύστημα αρχείων. Βρίσκεται στην συνήθως στην αρχή του δίσκου

Inodes:

Κάθε inode σχετίζεται με ένα διαφορετικό αρχείο και περιλαμβάνει πληροφορίες μεταδεδομένων. Διατηρούνται σε πίνακα και κάθε inode έχει και έναν αριθμό όπου

δείχνει στον πίνακα.

Στον κώδικα του Linux, το inode είναι ορισμένο ως ένα struct και περιέχει διάφορες

μεταβλητές όπως:

το struct hlist node (hash list, όπου περιέχει πληροφορίες για το αρχείο), struct list head (λίστα με inodes, superblocks), uid_t (περιέχει το id του κατόχου του αρχείου/φακέλου), gid_t (περιέχει το id του group), loff_t (μέγεθος αρχείου σε bytes), struct timespec (τελευταίος χρόνος τροποποίησης/αλλαγής), umode_t

i_mode (αφορά τα δικαιώματα πρόσβασης).

<u>Βlock δεδομένων:</u>

Αποθηκεύονται τα δεδομένα των αρχείων. Επειδή τα block μπορεί να βρίσκονται διάσπαρτα στον δίσκο υπάρχουν δύο τρόποι ώστε να μπορούμε να βρούμε την θέση

τους στον δίσκο:

Άμεσοι-έμμεσοι δείκτες: στο inode όπου υπάρχει ένας αριθμός σε δείκτη που δείχνει

στα block

Πίνακας καταχώρησης αρχείων(File Allocation Table): το inode έχει έναν δείκτη στο πρώτο block του αρχείου και στην συνέχεια υπάρχει δείκτης στο επόμενο block. Το

τελευταίο block δείχνει στο NULL ώστε να σηματοδοτείται το τέλος.

Superblocks: περιέχει πληροφορίες για το σύστημα αρχείων.

Dentry: καταχωρήσεις φακέλων.

<u>File</u>: η δομή χαρακτηρίζει κάθε φορά το αρχείο. Δημιουργείται με το open και διαλύεται με το close. Κάθε διεργασία έχει δικό της αντικείμενο file για την

προσπέλαση του αρχείου.

Προσάρτηση Συστήματος Αρχείων:

Με το mount ενώνεται ένα σύστημα αρχείων σε έναν φάκελο. Με την διαδικασία

αυτή, το σύστημα γίνεται ορατό.

3

Σφάλματα:

Σε περίπτωση σφάλματος όπου πχ ο υπολογιστής κρασάρει το σύστημα μένει σε ασυνεπή μορφή.

1^η λύση για να διατηρηθούν τα δεδομένα είναι να έχουμε μεταβλητή στο superblock, όπου όταν προσαρτίζεται το σύστημα τού προσδίδει την τιμή dirty. Εφόσον το σύστημα δεν προσαρτηθεί, θα έχει ακόμη την μεταβλητή dirty και θα λειτουργήσει σαν flag ώστε να ξεκινήσει μια διαδικασία ελέγχων επιδιόρθωσης. Η λύση αυτή δεν είναι βέλτιστη, αφού είναι χρονοβόρα.

Η 2^η λύση είναι η δημιουργία αρχείου log (καταγραφής) ώστε να αποθηκεύονται όλες οι λειτουργίες. Στην περίπτωση σφάλματος, οι λειτουργίες έχουν γραφεί στο αρχείο και μπορούν να ανακτηθούν από εκεί.

Σύστημα Αρχείων FAT

Το σύστημα αρχείων FAT οργανώνει τον δίσκο σε τομείς(sectors). Πολλοί sectors μαζί δημιουργούν ένα cluster. Τα δεδομένα ενός αρχείου γράφονται σε cluster. Εφόσον υπερβαίνουν το μέγεθος του cluster, μπορεί τα δεδομένα να γράφονται σε πολλαπλά clusters.

Το File Allocation Table είναι ένας πίνακας ευρετήριο όπου δημιουργείται κατά το format του συστήματος. Κατά την εκκίνηση δημιουργούνται δύο File Allocation Tables, όπου το 2° λειτουργεί ως αντίγραφο του $1^{\circ \circ}$ σε περίπτωση που χρειαστεί. Κάθε στοιχείο που βρίσκεται στον πίνακα είναι ένας δείκτης που δείχνει στο επόμενο cluster που αφορά ένα αρχείο. Στο τέλος του αρχείου, ο δείκτης δείχνει σε NULL, ώστε να ξέρουμε πως έφτασε στο τέλος.

<u>Δομή FAT</u>:

- Reserved Sectors: δεσμευμένη περιοχή, όπου αποθηκεύονται πληροφορίες
- Fat Region: αποθηκεύονται οι File Allocation Table
- Root Directory Region: περιλαμβάνονται αριθμοί αρχείων σε cluster και υπάρχει μόνο για FAT12 και FAT16
- Data Region: υπάρχουν εκεί τα clusters που περιέχουν δεδομένα αρχείων ή φακέλους

<u>Οργάνωση FAT</u>:

Boot Area
FAT1
FAT2
Root Directory Table
Cluster1
Cluster2

Στην αρχή του δίσκου υπάρχει η boot area όπου υπάρχουν πληροφορίες για το σύστημα αρχείων. Στην συνέχεια υπάρχει η περιοχή FAT Region1 και FAT Region2 που περιλαμβάνονται οι File Allocation Tables και μετά για τα συστήματα FAT12 και FAT16 υπάρχει το Root Directory Table. Τέλος, υπάρχουν τα clusters.

Linux Kernel Library (LKL)

Το LKL είναι μία βιβλιοθήκη όπου την διασυνδέουμε σε μορφή πυρήνα με την εφαρμογές και έτσι τρέχει σαν διεργασία και η εφαρμογή λειτουργεί χωρίς να επικοινωνεί με τον πυρήνα του Linux. Ουσιαστικά, είναι ένας τρόπος για να τροποποιήσουμε τον πυρήνα του Linux ώστε να λειτουργεί σαν βιβλιοθήκη σε επίπεδο χρήστη.

LKL Environments: μας βοηθάει να το τρέχουμε σε τρέχουμε σε διάφορα συστήματα. (Φάκελος tools/lkl)

Generic LKL architecture: εκεί υλοποιούνται νήματα, οι διαχειρίσεις των κλήσεων συστήματος κλπ. (Φάκελος arch/lkl)

Linux Kernel: πυρήνας Linux όπου περιλαμβάνει το VFS, NET, Process Manager κλπ.

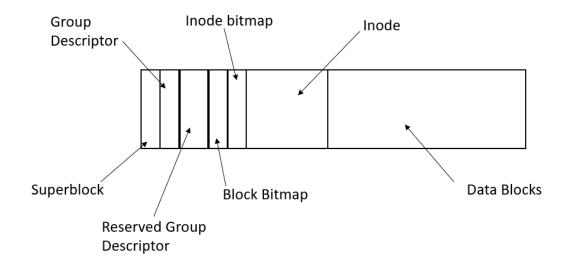
LKL System call API: διασυνδέει το LKL με την εφαρμογή. Μπορεί να διασυνδεθεί είτε με lkl_ μπροστά από τις κλήσεις συστήματος, είτε με προφόρτωση της εφαρμογής LKL στην εφαρμογή είτε με χρήση τροποποιημένης libc.

Περιγραφή 2^{ης} Εργαστηριακής Άσκησης

Για την Υλοποίηση της **2**^{ης} **Εργαστηριακής Άσκησης**, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την βιβλιοθήκη Linux Kernel Library και σκοπός είναι η προσθήκη αρχείου καταγραφής στο σύστημα αρχείων FAT του Linux.

Το σύστημα αρχείων ext4 είναι το default σύστημα του Linux από το 2010 και αποτελεί βελτιωμένη έκδοση του ext3. Έχει περισσότερη χωρητικότητα και καλύτερη λειτουργία.

Το σύστημα ext4 έχει δομημένα τα δεδομένα όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:

Το superblock βρίσκεται μπροστά και είναι μία περιοχή του δίσκου και περιλαμβάνει πληροφορίες για το σύστημα (θέσεις των δεδομένων κλπ). Το group descriptor βρίσκεται μετά το superblock και περιέχει τα block δεδομένων στον δίσκο. Περιέχει τη θέση όπου βρίσκονται τα δεδομένα μπλοκ δεδομένων bitmap, inode Bitmap και inode Table σε ομάδα block.

To reserved group descriptor αφορά επεκτάσεις που ενδέχεται να γίνουν μελλοντικά στο σύστημα. Βρίσκεται μετά από το descriptor group και έχουν παρόμοια λειτουργία.

Το block bitmap αναφέρεται στην χαρτογράφηση του διαθέσιμου χώρου στον δίσκο. Το bitmap αποτελείται από block όπου αναπαριστώνται με bit \cdot αν το bit είναι 1 τότε το block είναι σε χρήση, ενώ αν είναι 0 τότε δεν είναι σε χρήση. Το inode table είναι μία δομή δεδομένων που αποθηκεύει δεδομένα για τα αρχεία. Το ext4 έχει συγκεκριμένο αριθμό inodes.

Τα data blocks είναι σύνολο από block όπου περιέχουν τα δεδομένα των αρχείων.

```
nyy601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$ ls -l
total 442016
                                                  2017 arch
            34 myy601 myy601
                                    4096 Sep 21
                                              29
                                                 11:55
                                    4096 Apr
              3
               myy601 myy601
                                                        block
              2 myy601 myy601
                                    4096
                                          Apr
                                              28
                                                 12:12
                                                        certs
              1 myy601 myy601
                                    3414 Sep 21
                                                  2017
                                                        circle.yml
                                   18693 Sep
                                                        COPYING
              1 myy601 myy601
                                              21
                                                   2017
                                          Sep
              1 myy601 myy601
                                   98253
                                                   2017 CREDITS
                                                 11:50 crypto
                                   12288 Apr
             4
               myy601 myy601
                                              29
     ---- 120 myy601 myy601
                                   12288 Apr
                                               8
                                                 16:49 Documentation
           130 myy601 myy601
                                    4096 Apr
                                              29
                                                 11:56 drivers
            36 myy601 myy601
                                    4096 Apr
                                              28
                                                 12:13
                                                        firmware
                                   12288 Apr
            74 myy601 myy601
                                              30
                                                 21:15
            30 myy601 myy601
                                    4096 Apr
                                               8
                                                 17:13
                                                        include
                                    4096 Apr
             2 myy601 myy601
                                              30
                                                 21:15
             2 myy601 myy601
1 myy601 myy601
                                    4096 Apr
                                                 12:12
                                                        ipc
                                              28
                                    2888 Sep 21
                                                   2017 Kbuild
            1 myy601 myy601
17 myy601 myy601
rw-r--r--
                                     252
                                          Sep
                                                   2017
                                                        Kconfig
                                                 11:49
                                    4096
                                              29
                                          Apr
                                                        kernel
                                   20480 Apr 29
            12 myy601 myy601
                                                 11:56
                                                        lib
                               149900832
                                              30 21:15
             1 root
                       root
                                          Apr
                                                        lkl.o
                                  399315 Sep 21
             1 myy601 myy601
                                                 2017
                                                        MAINTAINERS
                                               8 17:17
             1 myy601 myy601
                                   59352 Apr
                                                        Makefile
             3 myy601 myy601
1 myy601 myy601
                                    4096 Apr
                                              29
                                                 11:49
                                       0 Apr
                                               8
                                                 17:16 Module.symvers
                                    4096 Apr
                                                 11:57
2017
            67 myy601 myy601
                                              29
             1 myy601 myy601
1 myy601 myy601
                                          Sep 21
                                                        README
                                     722
                                      21
                                                 16:49 README.md -> Documentation/lkl.txt
lrwxrwxrwx
                                          Apr
                                              8
                                    4096 Sep 21
                                                  2017 samples
            27 myy601 myy601
                                              28
             14 myy601 myy601
                                    4096
                                          Apr
                                                 12:12
                                                        scripts
            10 myy601 myy601
                                              29
                                                 11:49 security
                                    4096 Apr
                                    4096 Apr
                                              28
            24 myy601 myy601
                                                 12:13 sound
                                  721858 Apr
                                                 21:15 System.map
             1 root
                       root
                                              30
            31 myy601 myy601
                                    4096
                                          Sep
                                                   2017
                                                        tools
                                              21
             2 myy601 myy601
                                    4096 Apr
                                              28
                                                 12:12 usr
                                    4096 Apr
                                              28
                                                 12:14 virt
             4 myy601 myy601
                               150766840 Apr 30 21:15 vmlinux
              1 root
                       root
              1 root
                               1504829<u>7</u>6 Apr 30 21:15 vmlinux.o
rw-r--r--
                       root
yy601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$
```

Εκτελώντας στον φάκελο lkl-source την εντολή ls -l, εκτυπώνονται τα ονόματα των αρχείων, τα δικαιώματα, ο χρόνος κλπ.

Εκτελώντας στην συνέχεια την εντολή Ikl -li, εκτός λαμβάνω περισσότερες πληροφορίες. Πριν από τα δικαιώματα, εκτυπώνεται στην οθόνη ένας αριθμός, όπου αντιστοιχεί στον αριθμό του inode του αρχείου και φανερώνει το σημείο του table όπου βρίσκεται το αρχείο.

```
601lab2:~/lkl/lkl-source$ ls -li
 otal 442016
153251 drwx---
                      34 myy601 myy601
                                                 4096 Sep 21
                                                                2017 arch
                                                            29
156193 drwx-----
                        3 myy601 myy601
                                                 4096 Apr
                                                               11:55 block
                                                 4096 Apr 28
3414 Sep 21
18693 Sep 21
18238 Apr 29
156287 drwx-----
                        2 myy601 myy601
                                                               12:12
                                                                2017 circle.yml
2017 COPYING
156293 -rw-r--r--
                        1 myy601 myy601
                                                                2017
150894 -rw-r--r--
                        1 myy601 myy601
                                                18693
                                                98253
                                                                2017 CREDITS
150895 -rw-r--r--
                        1 myy601 myy601
156294 drwx-----
                        4 myy601 myy601
                                                12288
                                                               11:50 crypto
                                                              16:49 Documentation
11:56 drivers
150896 drwx----- 120 myy601 myy601
                                                            8
                                                12288 Apr
                                                      Apr 29
                     130 myy601 myy601
156453 drwx-----
                                                 4096
162428 drwx-----
                      36 myy601 myy601
                                                 4096 Apr 28 12:13 firmware
302289 drwx-----
                      74 myy601 myy601
                                                12288 Apr 30
                                                               21:15
                                                 4096 Apr 8 17:13
4096 Apr 30 21:15
                      30 myy601 myy601
162888 drwx-----
                                                                      include
                       2 myy601 myy601
2 myy601 myy601
171065 drwx-----
                                                4096 Apr 28 12:12
2888 Sep 21 2017
252 Sep 21 2017
4096 Apr 29 11:49
171066 drwx-----
                                                                2017 Kbuild
                       1 myy601 myy601
153245 -rw-r--r--
                      1 myy601 myy601
17 myy601 myy601
                                                                2017 Kconfig
153246 -rw-r--r--
303942 drwx-----
                                                                      kernel
                                                20480 Apr 29
171067 drwx-----
                      12 myy601 myy601
                                                               11:56
                                           149900832 Apr
150888 -rw-r--r--
                                                           30 21:15 lkl.o
                       1 root
                                  root
                                                               2017 MAINTAINERS
17:17 Makefile
                        1 myy601 myy601
                                              399315
                                                      Sep 21
153247 -rw-r--r--
                                                59352 Apr
                                                            8
153248 -rw-r--r--
                        1 myy601 myy601
                       3 myy601 myy601
                                                 4096 Apr 29 11:49
171079 drwx-----
                                                   0 Apr
                        1 myy601 myy601
                                                            8
                                                               17:16 Module.symvers
169138 -rw-r--r--
                                                 4096 Apr 29 11:57 net 722 Sep 21 2017 README
                      67 myy601 myy601
171081 drwx-----
                       1 myy601 myy601
1 myy601 myy601
                                                 722
        - rw- r- - r- -
153249
                                                  21 Apr 8 16:49 README...
096 Sep 21 2017 samples
096 Apr 28 12:12 scripts
20 11:49 securit
153250 lrwxrwxrwx
                                                            8 16:49 README.md -> Documentation/lkl.txt
                      27 myy601 myy601
                                                 4096
171122 drwx-----
                      14 myy601 myy601
10 myy601 myy601
171133 drwx-----
                                                 4096
                                                 4096
                                                               11:49 security
 26982 drwx-----
                      24 myy601 myy601
171147 drwx-----
                                                 4096
                                                           28
                                                               12:13 sound
                                                      Apr
                                              721858 Apr
                                                           30 21:15 System.map
        -rw-r--r--
                       1 root
                                  root
                      31 myy601 myy601
2 myy601 myy601
                                                      Sep 21
Apr 28
 305200 drwx-----
                                                 4096
                                                                2017
                                                                      tools
                                                               12:12 usr
171201 drwx-----
                                                 4096
171202 drwx-----
                        4 myy601 myy601
                                                 4096
                                                      Apr
                                                           28
                                                               12:14 virt
169458 -rw-r--r--
                                           150766840 Apr
                                                           30
                                                               21:15 vmlinux
                        1 root
                                  root
                                           150482976 Apr 30 21:15 vmlinux.o
168998
       - rw-r--r--
                          root
                                  root
myy601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$
```

Για να μάθουμε πληροφορίες για ένα αρχείο, εκτελούμε την εντολή stat «όνομα». Τρέχοντας την εντολή για τον φάκελο πχ fs (stat fs), λαμβάνουμε το εξής:

```
y601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$ stat fs
File: fs
  Size: 12288
                        Blocks: 24
                                            IO Block: 4096
                                                              directory
                        Inode: 302289
Device: 801h/2049d
                                            Links: 74
        (0700/drwx----)
                           Uid: ( 1000/
                                         myy601)
                                                    Gid: ( 1000/ myy601)
Access: 2021-04-30 21:15:26.536556902 +0300
Modify: 2021-04-30 21:15:26.460554506 +0300
Changé: 2021-04-30 21:15:26.460554506 +0300
Birth:
nyy601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$
```

Λαμβάνουμε πληροφορίες όπως τον αριθμό του inode, το μέγεθος, τα δικαιώματα, τα block που καταλαμβάνει, σε ποια συσκευή βρίσκεται, πόσα links υπάρχουν στο αρχείο αυτό κλπ.

```
y601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$ df -i /dev/sda1
Filesystem
                          IUsed
                                 IFree IUse% Mounted on
                Inodes
                        148869 339771
  ev/sda1 488640 14
y601@myy601lab2:~/lkl
                                        31% /
df -i /dev/sda2
 dev/sda1
                           lkl-source$
                 Inodes IUsed
                                 IFree IUse% Mounted on
Filesystem
                                           1% /dev
udev
                 118278
                           386 117892
myy601@myy601lab2:~/lkl/lkl-source$
```

Στην παραπάνω εικόνα, εκτελώντας την εντολή df-i /dev/sda1, παρατηρούμε τα δύο διαμερίσματα του δίσκου. Οι πληροφορίες που μας δίνονται είναι οι εξής:

- Το σύστημα αρχείων στο οποίο αναφέρεται (Filesystem)
- Τον συνολικό αριθμό των inode σε αυτό το σύστημα αρχείων (Inodes)
- Τον αριθμό των inode που χρησιμοποιούνται (IUse)
- Τον αριθμό των υπόλοιπων inode διαθέσιμων για χρήση (IFree)
- Το ποσοστό των χρησιμοποιημένων inode (IUse%)
- Το σημείο προσάρτησης για αυτό το σύστημα αρχείων (Mounted on)

Mount (προσάρτηση)

Για να μπορέσουμε να χρησιμοποιήσουμε ένα σύστημα αρχείων Linux, θα πρέπει να το προσαρτήσουμε (mount) τα μέρη του δίσκου. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την εντολή mount -t vfat -o loop /tmp/vfatfile /vfat (μορφή: mount -t 'σύστημα αρχείων που θέλω να χρησιμοποιήσω' 'μέρος που θέλω να κάνω mount' 'το σημείο που θέλουμε να γίνει mount'). Για να κάνω umount το σύστημα (πχ τον φάκελο vfat) χρησιμοποιώ την εντολή umount /vfat.

Όταν κάνω αλλαγές στο σύστημα αρχείων, πολλές φορές χρειάζεται να κάνουμε umount και ξανά mount για να γίνουν ορατές οι αλλαγές.

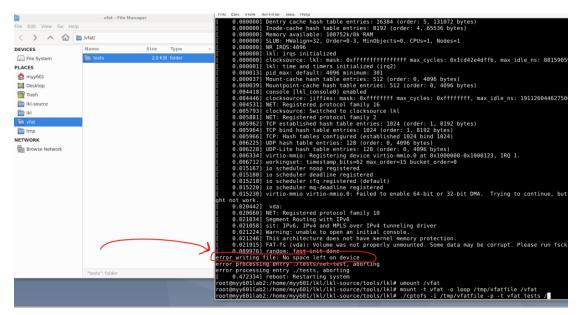
Το mountpoint είναι ένας κατάλογος όπου συνδέεται με ένα μέρος αποθήκευσης δεδομένων εκτός του δίσκου και των διαμερισμάτων του συστήματος.

Με την εντολή ./cptofs -i /tmp/vfatfile -p -t vfat lklfuse.c / αντιγράφεται το αρχείο lklfuse.c στο vfatfile. Εκτελώντας την εντολή cat /tmp/vfatfile μπορούμε να δούμε ότι πράγματι τα περιεχόμενα του lklfuse.c βρίσκονται στο vfatfile. Μετά από αυτήν την

ενέργεια, θα περιμέναμε να έχει δημιουργηθεί ένα αντίγραφο στον φάκελο /vfat. Για να γίνει ορατή η αλλαγή αυτή, όπως προαναφέρθηκε, θα πρέπει να εκτελέσουμε umount /vfat και στην συνέχεια mount -t vfat -o loop /tmp/vfatfile /vfat ώστε να γίνουν ορατές οι αλλαγές.

Πράγματι, μετά από αυτές τις ενέργειες, στο /vfat έχει δημιουργηθεί αντίγραφο του αρχείου lklfuse.c.

Με την χρήση της ./cptofs -i /tmp/vfatfile -p -t vfat tests / αντιγράφεται όλος ο φάκελος tests στο vfatfile, παρόλα αυτά λόγω έλλειψης χώρου κάποια αρχεία δεν αντιγράφονται.

Σκοπός της άσκησης είναι η δημιουργία αρχείου καταγραφής. Θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα αρχείο όπου θα αποθηκεύουμε εκεί τις αλλαγές που γίνονται στο σύστημα, έτσι ώστε σε περίπτωση σφάλματος (πχ να κρασάρει το σύστημα), να μπορούμε να ανακτήσουμε τις ενέργειες από το αρχείο αυτό.

Αρχικά, μπορούμε να ανοίξουμε το αρχείο με την εντολή open(...), σε επίπεδο χρήστη και να αποθηκεύσουμε το αρχείο σε έναν φάκελο της εικονικής μας μηχανής VMware. Θα έχουμε μέσα σε ένα αρχείο ένα file descriptor και θα προσθέτουμε κάθε φορά τα δεδομένα και μεταδεδομένα. Για να τα προσθέσουμε όμως, θα πρέπει να βρούμε τα κατάλληλα σημεία στον κώδικα, ώστε να γράψουμε τις πληροφορίες αυτές στο αρχείο.

Εφόσον θέλουμε να δημιουργήσουμε το αρχείο σε επίπεδο πυρήνα, μπορούμε να προσθέσουμε στον struct του superblock τον file descriptor όπου θα δείχνει στο αρχείο, για να καταλάβουμε χώρο σε αυτήν την περιοχή για το αρχείο μας. Η

δημιουργία του αρχείου θα μπορούσε να γίνει και σε άλλα σημεία. Στην συνέχεια, εκεί όπου γίνεται mount το σύστημα (προσαρτίζεται) θα δημιουργήσουμε το αρχείο με την κλήση συστήματος sys open.

<u>Για το πρώτο ερώτημα</u>: Χρησιμοποιήσαμε το printk καθώς και το gdb, για να ελέγξουμε τα δεδομένα που βρίσκονται στις δομές αποθήκευσης στον δίσκο του FAT.

Προσθέτουμε printk στο αρχείο /lkl-source/fs/fat/inode.c στην συνάρτηση __fat_write_inode Γραμμές 862-866, στην συνάρτηση fat_read_root Γραμμές 1687-1402, στην συνάρτηση fat_read_bpb Γραμμές 1.

• Για το **fat_boot_sector**: Ο αριθμός των fat ισούται με 2 και το μήκος του Fat ισούται με 200, όπως φαίνεται στην Εικόνα:

Για το msdos_sb_info: Το μέγεθος του cluster είναι 2048, το root_cluster είναι
 0, τα sectors ανά cluster είναι 4, η αρχή του root dentry είναι στο 512 και το μέγιστο cluster είναι 51093.

• Για το msdos_dir_entry: Ο χρόνος δημιουργίας είναι 0, η ημερομηνία δημιουργίας είναι 33 και η ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης είναι 33.

Για το inode: Η τιμή του s_count ισούται με 1, ο μέγιστος αριθμός των links είναι ίσος με 0, το options είναι NULL, το βάθος της στοίβας είναι 0, το μέγεθος του block σε bits είναι 9, το μέγεθος του block είναι 512 και ο μέγιστος αριθμός byte είναι 4294967295.

```
0.013334] Info for Inode (struct Superblock):
0.013336] Value of s_count from superblock (into inode) is: 1
0.013338] Max links is: 0
0.013330] Options from superblock is: (null)
0.013340] Depth of s_stack_ is: 0
0.013341] Blocksize_bits is: 9
0.013343] Blocksize_bits is: 9
0.013344] Max byte is: 4294967295
0.013345]
```

Τα αποτελέσματα των printk, εκτυπώνονται κατά την κλήση της ./cptofs -i /tmp/vfatfile -p -t vfat lklfuse.c /.

<u>Για το δεύτερο ερώτημα:</u> Δημιουργία journal αρχείο σε επίπεδο χρήστη.

Προσπαθήσαμε να δημιουργήσουμε το αρχείο στο /tools/lkl/tests/boot.c, με το σκεπτικό ότι κάθε φορά θα θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε τις εφαρμογές (cptofs, cpfromfs) θα πρέπει να κάνουμε boot το σύστημα, άρα πάντα θα δημιουργείται το αρχείο journal στην αρχή.

Το πρόβλημα που προκύπτει όμως, είναι ότι θέλουμε να κάνουμε write στην εφαρμογή cptofs, η οποία εκτελείται μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής boot και αυτό μας εμποδίζει να γράψουμε στο αρχείο.

Μία λύση θα ήταν να δημιουργούμε το αρχείο στην cptofs, μέσα στην οποία θα κάνουμε και write. Αρχικοποιούμε τον file descriptor στο αρχείο κεφαλίδας /tools/lkl/include/lkl host.c, Γραμμή 56 (int fd journal;).

Βέβαια, η λύση αυτή δεν είναι η ιδανική λύση, καθώς για να δημιουργηθεί το αρχείο, είναι αναγκαίο να εκτελέσουμε την **cptofs**, η οποία καλεί λειτουργίες αντιγραφής.

To file descriptor το αρχικοποιούμε στο αρχείο κεφαλίδας /tools/lkl/include/lkl.host.h Γραμμή 59.

```
58 /*----*/
59 int fd_journal;
60 /*----*/
61 /*----*/
```

Στην συνέχεια, εντοπίσαμε τις συναρτήσεις που επιφέρουν αλλαγές:

Γραμμή 114-117: Κάνουμε write στο αρχείο, πληροφορίες από την κλήση της συνάρτησης open_src.

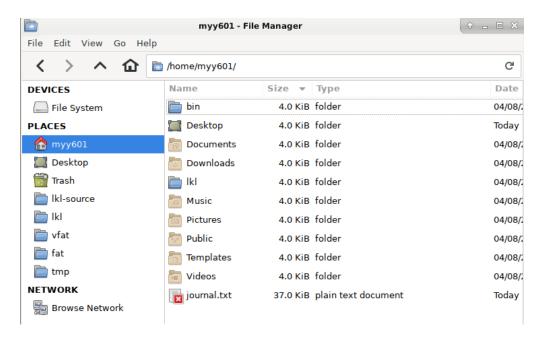
Γραμμή 150-154: Γράφεται το μονοπάτι στο αρχείο journal, και στην Γραμμή 178-186 εγγράφεται το μέγεθος και τα δεδομένα που αποθηκεύονται.

Με τον αντίστοιχο τρόπο, παίρνουμε δεδομένα από την cptofs όπως φαίνεται παρακάτω:

```
char str[100];
  snprintf(str, 100, "%d\n", ret);
write(fd_journal, "\ndst-> ", 6);
write(fd_journal, str, strlen(str));
                            char str[100];
snprintf(str, 100, "%d\n", fd_dst);
write(fd_journal, "\nfd_dst: ", 10);
write(fd_journal, str, strlen(str));
                            write(fd_journal,"Ptr: ", 5);
write(fd_journal,ptr, strlen(ptr));
write(fd_journal,"\n", 2);
                            snprintf(str, 100, "%ld\n", to_write);
write(fd_journal,"\nTo write: ", 11);
write(fd_journal,str, strlen(str));
                               ret = len;
 char str[100];
snprintf(str, 100, "%ld\n", len);
write(fd_journal,"\ncopy-> ", 7);
write(fd_journal,str, strlen(str));
write(fd_journal,src, strlen(src));
write(fd_journal,"\n", 2);
write(fd_journal,dst, strlen(dst));
write(fd_journal,dst, strlen(dst));
   write(fd_journal,"\n", 2);
char str[50];
snprintf(str, 50, "%d\n", ret);
write(fd_journal, "\nstat_src-> ", 10
write(fd_journal, str, strlen(str));
char str[50];
snprintf(str, 50, "%d\n", ret);
write(fd_journal,"\ndoentry-> ", 12)
write(fd_journal,str, strlen(str));
```

```
Terminal - myy601@myy601lab2: ~
                                                                     ↑ - □ ×
File Edit View Terminal Tabs Help
                          lklfuse.ro ? LKL_MS_RDONLY : 0, lklfuse.opts, mpoint, sizeof(mpoint));
       if (ret) {
               fprintf(stderr, "can't mount disk: %s\n", lkl_strerror(ret));
               goto out_halt;
       goto out_umount;
       return 0;
out_umount:
lkl_umount_dev(lklfuse.disk_id, lklfuse.part, 0, 1000);
out_halt:
lkl_sys_halt();
out:
       return ret;
static void stop_lkl(void)
       int ret;
       ret = lkl sys chdir("/");
       if (ret)
       fprintf(stderr, "can't chdir to /: %s\n", lkl_strerror(ret));
ret = lkl_sys_umount("/", 0);
               Len: 4096
./lklfuse.c
/mnt/0000fe00///lklfuse.c
doentry-> 0
root@myy601lab2:/home/myy601# cat journal.txt
```

Στην παραπάνω Εικόνα φαίνονται τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στο αρχείο /home/myy601/journal.txt. Παρακάτω φαίνεται η δημιουργία του αρχείου.

<u>Για το τρίτο ερώτημα</u>: Δημιουργία αρχείου σε επίπεδο πυρήνα.

Αρχικά, δημιουργήσαμε το αρχείο στον φάκελο /fs/fat με χρήση της συνάρτησης sys_open στο αρχείο inode.c (Γραμμή

```
58 /*----*/
59 int fd_journal;
60 /*----*/
61 /*----*/
```

Το path του αρχείου θα θέλαμε να καταλήγει στο vfatfile. Παρόλα αυτά, όταν στην εντολή δίναμε μονοπάτι /vfatfile η δημιουργία αρχείου αποτύγχανε. Έτσι, δημιουργήσαμε το αρχείο με path /journal.txt και το αρχείο δεν είναι ορατό στους φακέλους. Βέβαια, στο αρχείο έχουμε δυνατότητα εγγραφής και διαβάσματος κι αυτό φαίνεται εκτελώντας sys_write και sys_read στο αρχείο.

Στο αρχείο inode.c:

Συνάρτηση fat write inode

- Γραμμή 838: Αρχικοποίηση του πίνακα c.
- Γραμμή 839: Αρχικοποίηση του πίνακα str 1000 θέσεων, όπου θα χρησιμοποιηθεί για να κάνουμε read τα δεδομένα από το journal.
- Γραμμή 840: Αρχικοποίηση file descriptor.
- Γραμμή 878: Εκτέλεση της sys open.
- Γραμμή 879: Έλεγχος δημιουργίας του αρχείου.
- Γραμμή 882-885: printk των πληροφοριών από το msdos_dir_entry
- Γραμμή 887-916: Εγγραφή των πληροφοριών στο journal.txt.
- Γραμμή 921: Iseek με σκοπό να μεταβούμε με τον pointer στην αρχή του journal.
- Γραμμή 922-923: Διάβασμα και εκτύπωση των δεδομένων από το journal.

```
char c[50];
char str[1000];
int fd_journal_sys;
fd_journal_sys = sys_open("/journal.txt", O_CREAT | O_RDWR | O_APPEND, 0);
if(fd_journal_sys<0){
    printk(KERN_ERR "Cannot open journal!\n");
}
printk("Info for msdos_dir_entry\n");
printk(KERN_INFO " Ctime %d\n",raw_entry->ctime);
printk(KERN_INFO " Created date %d\n",raw_entry->cdate);
printk(KERN_INFO " Access date %d\n",raw_entry->adate);

sys_write(fd_journal_sys,"Ctime: ", 7);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
```

```
snprintf(c, 4, "%d\n", raw_entry->ctime);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
sys_write(fd_journal_sys,"Created date: ", 14);
sys_fsync(fd_journal_sys); sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 4, "%d\n", raw_entry->cdate);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
sys_write(fd_journal_sys,"Access date: ", 13);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 4, "%d\n", raw_entry->adate);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys fsync(fd journal sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
printk("-----\n");
sys_lseek(fd_journal_sys,(off_t)0,0);
sys_read(fd_journal_sys,str,1000);
printk(KERN_INFO "Datas into journal\n%s",str);
```

Συνάρτηση fat read bpb

- Γραμμή 1816: αρχικοποίηση του πίνακα χαρακτήρων που θα χρησιμοποιηθεί για την αντιγραφή δεδομένων προς το journal.txt
- Γραμμή 1817: αρχικοποίηση file descriptor
- Γραμμή 1818: εκτέλεση της sys_open με flag O_APPEND, έτσι ώστε τα δεδομένα να γράφονται πάντα στο τέλος του αρχείου.
- Γραμμή 1819-1820: έλεγχος ορθής λειτουργίας της sys open
- Γραμμή 1824-1826: printk των δεδομένων των οποίων θα αντιγράψουμε στο journal.
- Γραμμή 1828-1846: εγγραφή των δεδομένων στο journal.txt

```
char c[50];
int fd_journal_sys;
fd_journal_sys = sys_open("/journal.txt", O_CREAT | O_RDWR | O_APPEND, 0);
if(fd_journal_sys<0){
    printk(KERN_ERR "Cannot open journal!\n");
}
printk("-----\n");</pre>
```

```
printk("Info from fat_boot_sector:\n");
printk(KERN_INFO " Num of fats: %d\n",b->fats);
printk(KERN_INFO " Length of fat: %d\n",b->fat_length);
sys_write(fd_journal_sys,"Fats: ", 6);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 4, "%d\n", b->fats);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
sys_write(fd_journal_sys,"Length of fat: ", 15);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 4, "%d\n", b->fat_length);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
```

Συνάρτηση fat_read_root

- Γραμμή 1451: Αρχικοποίηση πίνακα
- Γραμμή 1452: Αρχικοποίηση file descriptor
- Γραμμή 1453: Δημιουργία αρχείου
- Γραμμή 1454: Έλεγχος δημιουργίας αρχείου
- Γραμμή 1459-1466: Δημιουργία printk για τα δεδομένα από το superblock στο inode
- Γραμμή 1471-1490: printk για τις πληροφορίες από το msdos sb info
- Γραμμή 1492-1733: εγγραφή των δεδομένων στο journal.txt.

```
printk(KERN_INFO " Sectors_per_clusters is: %d\n",sbi->sec_per_clus);
                      Root dentry start is: %d\n",sbi->dir_entries);
printk(KERN_INFO "
printk(KERN_INFO "
                      Max cluster is: %ld\n",sbi->max_cluster);
sys_write(fd_journal_sys,"\nValue of s_count: ", 19);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 4, "%d\n", inode->i_sb->s_count);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
sys_write(fd_journal_sys,"Max links is: ", 14);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 4, "%d\n", inode->i_sb->s_max_links);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
sys_write(fd_journal_sys,"\nMax cluster is: ", 17);
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
snprintf(c, 8, "%ld\n", sbi->max_cluster);
sys_write(fd_journal_sys,c, strlen(c));
sys_fsync(fd_journal_sys);
sys_fdatasync(fd_journal_sys);
```

Στο αρχείο namei_vfat.c:

Συνάρτηση vfat_build_slots.c

• Γραμμή 662-670: printk για τις πληροφορίες του msdos dir slot.

```
printk("-----\n");
printk("Info for msdos_dir_slot:\n");
printk(KERN_INFO " Sequence number for slot is: %d\n",ps->id);
printk(KERN_INFO " First 5 characters in name is: %s\n",ps->name0_4);
```

```
printk(KERN_INFO " Attridute byte is: %d\n",ps->attr);\
printk(KERN_INFO " 6 more characters in name is: %s\n",ps->name5_10);
printk(KERN_INFO " Starting cluster number is: %d\n",ps->start);
printk(KERN_INFO " Last 2 characters in name is: %s\n",ps->name11_12);
printk("------\n");
```

Προσπαθήσαμε να γράψουμε τα δεδομένα αυτά από την συνάρτηση αυτήν στο journal.txt, αλλά εκτελώντας read μέσω του inode.c, δεν μπορούσαμε να τα διαβάσουμε. Δεν είμαστε σίγουροι αν γράφονται στο αρχείο και απλώς δε μπορούμε να τα διαβάσουμε ή αν δε γράφονται καθόλου.

Έχουμε βάλει τον κώδικα σε σχόλια για να μην επηρεάσει την εκτέλεση του προγράμματος (Γραμμή 673-740).

Επιχειρώντας να καλέσουμε την read από την συνάρτηση αυτήν, καταλήγουμε να χάνουμε δεδομένα από το inode.c.

```
oot@myy601lab2:/home/myy601/lkl/lkl-source/tools/lkl# make test
make -C tests test
for fs in vfat; do ./boot.sh -t $fs || exit 1; done
102400+0 records in
102400+0 records out
104857600 bytes (105 MB, 100 MiB) copied, 0.305531 s, 343 MB/s
nutex
                      passed [1]
semaphore
                      passed
                             [1]
                             [joined 139645375379200]
join
                      passed
disk_add
                             [3 0]
                      passed
getpid
                      passed
                             [1]
                             [avg/min/max lkl: 79/70/601 native: 79/70/4970]
syscall latency
                      passed
umask
                      passed
creat
                      passed
                             [0]
close
                      passed
                              [0]
failopen
                      passed
                              [-2]
                             [0]
                      passed
open
vrite
                             [5]
                      passed
                             [0]
lseek
                      passed
ead
                      passed
                              [5
                                test]
                             [0 100721 5]
stat
                      passed
nkdir
                      passed
                             [0]
                             [0 40721]
stat
                      passed
nanosleep
                             [88123847]
                      passed
                             [Hello world!]
pipe2
                      passed
epoll
                      passed
                             [Hello world!]
                             [proc: 0]
mount_fs
                      passed
chdir
                      passed
opendir
                      passed
getdents64
                      passed [4 . .. fs bus irq net sys tty kmsg maps misc stat i
omem cry]
umount fs
                      passed [proc: 0 0 0]
mount dev
                      passed
                             [0]
chdir
                      passed
                             [0]
opendir
                      passed
                             [6]
                      passed
getdents64
                             [0 0 0]
umount dev
                      passed
lo ifup
                      passed
gettid
                             [81430]
                      passed
syscall thread
                      passed
many_syscall_threads passed
root@myy601lab2:/home/myy601/lkl/lkl-source/tools/lkl#
```

Στην Εικόνα φαίνεται ότι το πρόγραμμα περνάει όλα τα tests που εκτελούνται κατά την εντολή make test.

Παρακάτω, παραθέτουμε εκτελέσεις του κώδικα:

```
Terminal - myy601@myy601lab2: ~/lkl/lkl-source
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              0 - B X
File Edit View Terminal Tabs Help

0.011193] io scheduler deadline registered
0.011233] io scheduler cfq registered (default)
0.011246] io scheduler mq-deadline registered
0.011260] virtio-mmio virtio-mmio.0: Failed to enable 64-bit or 32-bit DMA. Trying to continue, but thi might not work.
0.013953] vda:
0.014139] NET: Registered protocol family 10
0.014407] Segment Routing with IPv6
0.014431] sit: IPv6, IPv4 and MPLS over IPv4 tunneling driver
0.014637] Warning: unable to open an initial console.
0.014962] This architecture does not have kernel memory protection.
0.014978] Info from fat boot sector:
                    0.014962]
0.014978]
0.014980]
0.015001]
0.015013]
0.015014]
0.015015]
                                                             Info from fat_boot_sector:
   Num of fats: 2
   Length of fat: 200
                                                             Info from superblock in inode:
Value of s_count is: 1
Max links is: 0
Options from superblock is: (null)
Depth of s_stack_ is: 0
Blocksize_bits is: 9
Blocksize_is: 512
Max byte is: 4294967295
                    0.015017]
0.015018]
0.015021]
0.015031]
0.015033]
                                                          Info from Msdos sb_info:
Cluster_bits is: 11
Cluster_size is: 2048
Root_cluster is: 0
FAT length is: 200
Number of FAT_is: 2
Number of FAT_bits is: 16
Fat_start is: 4
Dir_start is: 494
Data_start is: 436
Sector number of FAT32 fsinfo is: 0
Previously allocated cluster number is: 2
Free_clusters are: -1
Free_clus_valid are: 0
Dir_per_block are: 16
Free_clus_valid are: 0
Sectors_per_clusters is: 4
Root_dentry_start is: 512
Max_cluster_is: 51093
                     0.015034]
0.015035]
                     0.015036]
                     0.015038]
0.015047]
                     0.015049]
0.015050]
                     0.015051]
0.015053]
                     0.015063]
0.015064]
0.015065]
                     0.015066]
0.015068]
                     0.015080]
0.015082]
0.015083]
                     0.015093]
0.015095]
                     0.015096]
0.015673]
                                                             Info for msdos_dir_slot:
Sequence number for slot is: 0
```

Στην παραπάνω Εικόνα φαίνονται τα printk όπου εκτυπώνονται κατά την εκτέλεση της εντολής ./cptofs -i /tmp/vfatfile -p -t vfat lklfuse.c /.

Στην παραπάνω Εικόνα φαίνονται τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα μέσα στο journal.txt.